

gemeente **Oosterhout**

***Vol energie samenwerken aan de
toekomst van Oosterhout***

**Routekaart energietransitie
2019-2022**

Versie 2019.05.15

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De energietransitie	5
2.1. <i>Besparen</i>	5
2.2. <i>Opwekken</i>	6
2.3. <i>Warmtevisie</i>	7
2.4. <i>Samenwerking in de regio</i>	7
3. Een duurzame gemeente	9
3.1. <i>De gemeente Oosterhout: een duurzame organisatie</i>	9
3.2. <i>Samen aan de slag</i>	10
3.3. <i>Informereren, stimuleren en faciliteren</i>	11
Bijlage 1: Financieel kader Energietransitie	12
Bijlage 2: Financieel kader Duurzame gemeente	13

1 Inleiding

In het document 'Vol energie samenwerken aan de duurzame toekomst van Oosterhout, ambities voor de energietransitie tot 2030' is aangegeven welke ambities de gemeente Oosterhout heeft op het gebied van duurzaamheid in het algemeen en de Energietransitie in het bijzonder. In de periode tot 2030 zetten we daarvoor diverse stappen richting energieneutraal in 2050. Welke stappen we daarvoor in de huidige collegeperiode zetten staat beschreven in deze 'routekaart 2019-2022'.

Naast onze eigen opgaven binnen de gemeentelijke organisatie, zijn er diverse projecten die met inwoners, ondernemers en belangrijke stakeholders samen worden uitgevoerd. De Routekaart 2019-2022 geeft overzicht én biedt ruimte voor innovatie en initiatieven uit de samenleving. De Routekaart is een dynamisch document. Dat geeft ons de ruimte om in te spelen op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die op ons af komen.

Nog even de ambities op een rij...

In het ambitiedocument zijn enkele belangrijke ambities genoemd op het gebied van de Energietransitie. Deze ambities vallen grofweg uiteen in ambities met betrekking tot het besparen van energie en ambities op het gebied van het opwekken van energie. In 2022 hebben we een energiebesparing gerealiseerd van 295 TJ. In datzelfde jaar hebben we het aandeel duurzaam opgewekte energie uitgebreid met 207 TJ.

In de routekaart 2019-2022 zijn projecten opgenomen waarmee we deze ambities gaan realiseren. Daarnaast hebben we voor onze eigen organisatie ambities bepaald. In de routekaart zijn dus ook de projecten opgenomen die onze eigen organisatie duurzamer maken. De Routekaart is een dynamisch document. Oosterhout staat open voor alle innovaties, technieken en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

Toekomstvisie 2030

Voor het opwekken van energie maken we gebruik van de regulier toegepaste technieken. Dat is dus windenergie en zonne-energie. In de Toekomstvisie Oosterhout 2030 is dit als volgt benoemd: *'we hebben onze doelstelling grotendeels weten te behalen door het plaatsen van 10 windturbines in de Oranjepolder' en 'er zijn meerdere hectares aan zonnevelden gelegd op bedrijfsgebouwen. Daarnaast is ook in het buitengebied een aantal hectares aan zonneweide gelegd'*. In deze routekaart 2019-2022 zijn de projecten terug te vinden die dit mogelijk maken.

Bestuursakkoord 2018-2022

"Dat gezegd hebbende... wind en zon zijn de technieken die we nu kennen en ook nu uitvoerbaar zijn. We zien wind- en zonne-energie echter voornamelijk als tussenoplossingen die we nu kunnen inzetten om duurzame energie op te wekken. Mochten er zich in de toekomst andere mogelijkheden/innovaties voordoen om duurzame energie op te wekken dan staan we daar zeker voor open!"

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is de verzamelnaam voor alle maatregelen die we nu en in de toekomst moeten gaan nemen om onze gemeente aan te passen aan de gevolgen van het veranderende klimaat. Meer regen (felle buien), droogte en hitte moeten worden opgevangen. Hoewel de energietransitie en klimaatadaptatie veel raakvlakken hebben maakt klimaatadaptatie (beschreven als spoor 2 in het ambitiedocument) geen onderdeel uit van deze uitvoeringsagenda. Voor dit thema komt een eigen uitvoeringsagenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn alle projecten opgenomen die betrekking hebben op de energietransitie. Paragraaf 2.1 laat de projecten zien waar we energie mee besparen, paragraaf 2.2 geeft een overzicht van alle projecten waarmee we duurzame energie op gaan wekken. Paragrafen 2.3 en 2.4 geven weer wat we op regionaal niveau doen en uitvoeren. Hoofdstuk 3 beschrijft hoe we als organisatie willen verduurzamen, en hoe we onze bedrijven en inwoners willen betrekken en ondersteunen. In paragraaf 3.3 geven we aan hoe we de communicatie willen gaan aanpakken met betrekking tot deze uitvoeringsagenda.

Tot slot

Er zijn ook 2 bijlages aan dit stuk toegevoegd. Bijlage 1 en 2 geven de financiële kaders weer van de projecten uit deze agenda.

2. De energietransitie

De energietransitie bestaat uit 2 delen: besparen en opwekken. Allereerst kijken we naar de besparingsopgave (paragraaf 2.1). Want wat je niet gebruikt hoeft je ook niet op te wekken. Naast de besparingsopgave is er ook een aanzienlijke opgave om duurzame energie op te wekken. In paragraaf 2.2 zijn de projecten opgenomen om onze ambities te halen.

In Oosterhout heeft de woningcorporatie Thuisvester veel bezit. Ook Thuisvester neemt haar verantwoordelijkheid in de energietransitie, zij verduurzamen in de komende periode ruim 20% van de bebouwde woningvoorraad. Deze verduurzamingsslag is (nog) niet opgenomen in onderstaande projecten maar draagt wel significant bij aan onze besparingsopgave. Vooralnog zijn hieronder de projecten opgenomen die we zelf uitvoeren.

2.1. Besparen

Onze ambitie:

In 2022 is een energiebesparing gerealiseerd van 5% ten opzichte van het energieverbruik in 2015. Dat betekent een energiebesparing van **295 TJ**. Om deze opgave te bereiken zijn de volgende projecten benoemd.

De projecten:	Besparing:	Gereed:
Duurzaamheidsleningen gemeente Oosterhout	25 TJ	Doorlopend
Energiebesparingscampagne met ONE	100 TJ	2019-2022
POWER Brabant VvE's	25 TJ	2019
Regionaal Energieloket	145 TJ	Doorlopend

Duurzaamheidsleningen gemeente Oosterhout

De komende jaren blijven we de duurzaamheidslening verstrekken aan inwoners van Oosterhout. Particuliere huiseigenaren kunnen op deze manier hun woning verduurzamen tegen een gunstige rente. De lening is primair gericht op het isoleren van woningen (de lening kan ook worden ingezet voor de opwek van duurzame energie, zie 2.2, opwek). De aanvragen voor isolatie worden voor 100% verleend.

We verwachten hiermee 25 TJ aan energie te besparen

Energiebesparingscampagne

Duurzaamheid is een veelgebruikt woord en inwoners hebben er verschillende associaties mee. Het is een actueel thema in de media en de mindset en het gedrag van onze inwoners veranderen langzaam. Daarbij zien we veel diversiteit in de motivatie en het gedrag van mensen. In 2019 starten we samen met ONE een project op. We ontwikkelen een lokale communicatiecampagne die aansluit bij de belevingswereld van de Oosterhouter.

Het resultaat van de gedragsverandering die we stimuleren, is dat we de komende jaren 100 TJ extra besparen.

POWER Brabant VvE's

Begin 2017 is dit project opgestart, samen met gemeente Breda. Doel van het project was, en is, om VvE's in beide gemeentes te verduurzamen en hen daarbij een stappenplan aan te bieden. Voor 3 VvE's aan de Hertogenlaan is dit inmiddels gedaan. We gaan dit jaar aan de slag met de laatste VvE aan de Hertogenlaan.

Op dit moment wordt de mogelijkheid onderzocht om met andere gemeentes een website en ondersteuning op te richten speciaal voor VvE's.

We verwachten hiermee 25 TJ te besparen.

Regionaal Energieloket

Het Regionaal Energieloket zetten we in om woningeigenaren te stimuleren en faciliteren om de eigen woning te verduurzamen. Via een website krijgen zij inzicht in welke maatregelen toegepast kunnen worden. Ook kunnen zij via de website leveranciers selecteren. Onze lokale energie coöperatie (ONE) is aangesloten bij het Regionaal Energie Locket. Via de website kunnen inwoners dus ook een energieambassadeur van ONE inschakelen. De maatregelen die woningeigenaren uiteindelijk toepassen leiden tot een energiebesparing *Het regionaal energieloket stimuleert woningeigenaren om hun woning te verduurzamen. Die investeringen leveren een energiebesparing op van 145 TJ.*

2.2. Opwekken

Naast de besparing die gerealiseerd moet worden zal ook ingezet moeten worden op de opwek van duurzame energie. Hieronder staan de projecten beschreven die een invulling geven aan onze ambities.

Onze ambitie:

In 2022 wekken we jaarlijks **207 TJ** extra duurzame energie op (naast de 248 TJ duurzame opwekking die nu al gerealiseerd wordt).

De projecten:	Opwek:	Gereed:
Windturbines en zonneweide Oranjepolder	181 TJ	2022
Zon op bedrijfsdaken	10 TJ	2019-2022
Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed	1,5 TJ	2019-2022
Zonneweides (5 hectare)	13 TJ	2022
Duurzaamheidsleningen gemeente Oosterhout	1,5 TJ	Doorlopend

Windturbines

In samenwerking met grondeigenaren gaan we langs de A59 4 tot 6 windturbines plaatsen (Oranjepolder). Deze windturbines moeten in 2022 vergund zijn. Een windturbine levert 25TJ. Bij de windturbines wordt 30 hectare aan zonneweide geplaatst. Hier wordt het aspect 'sociale wind' toegepast: inwoners van Oosterhout kunnen op deze manier financieel participeren in het project.

Samen goed voor 181 TJ aan opgewekte duurzame energie: gerekend is met 4 windturbines (100 TJ) en 30 hectare zonneweide (81 TJ)

Zon op bedrijfsdaken

In 2018 zijn we gestart met het project "Zon op bedrijfsdaken". Het doel is om minimaal 25.000 zonnepanelen te plaatsen op bedrijfsdaken. In de eerste ronde hebben 16 bedrijven zich aangemeld, goed voor 9 MW aan vermogen. De gemeente huurt hier een adviesbureau voor in die bedrijven ontzorgt bij de aanvraag van de vergunning en SDE+ subsidieaanvraag. In het najaar van 2019 of voorjaar van 2020 starten we met een tweede ronde.

Goed voor ongeveer 10 TJ aan duurzaam opgewekte energie.

Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed

In 2019 onderzoeken we op welke gemeentelijke daken zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Zo wordt bij de brandweerkazerne bekeken of het beschikbare dakoppervlakte kan worden benut. Eerder hebben we al het dak van de gemeentewerf voorzien van zonnepanelen. Ook zien we mogelijkheden voor panelen op de daken van scholen en het nieuwe stadhuis.

We verwachten hiermee ongeveer 1,5 TJ op te kunnen wekken.

Zonneweides

In 2022 moeten er 35 hectare zonneweides gerealiseerd of vergund zijn (dit is inclusief de 30 hectare in de Oranjepolder). De mogelijkheden tot opwekken van duurzame hernieuwbare energie is voornamelijk beperkt tot windenergie en zonne-energie. Gezien de grote impact van windenergie wordt ervoor gekozen een deel van de opwek te behalen door het aanleg van zonneweides. Deze zonneweides worden voor een periode van ongeveer 20 jaar opgesteld. Daarna kan de grond weer voor andere doeleinden worden gebruikt. In de toekomstvisie is omschreven dat deze zonneweides in het buitengebied gerealiseerd worden. Naast de zonneweide die geplaatst wordt bij de Oranjepolder (30 hectare) zal er nog een zonneweide gerealiseerd moeten worden van 5 hectare. De mogelijkheid bestaat om deze 5 hectare te realiseren nabij de Bavelse Berg, waar de gemeente Breda een omgevingsvergunning heeft afgegeven voor de realisatie van een zonneweide.
Goed voor 13 TJ aan duurzaam opgewekte energie: gerekend is aan een zonneweide van 5 hectare.

Duurzaamheidsleningen gemeente Oosterhout

De komende jaren blijven we de duurzaamheidslening verstrekken aan inwoners van Oosterhout. Particuliere huiseigenaren kunnen op deze manier hun woning verduurzamen tegen een gunstige rente. Hoewel de focus ligt op isoleren van de woningen, is er ook een gedeelte beschikbaar voor het opwekken van duurzame energie door middel van zonnepanelen en/of een warmtepomp.
Goed voor 1,5 TJ aan opgewekte energie.

2.3. Warmtevisie

Alle gemeentes in Nederland zijn verplicht om uiterlijk 2021 een warmtevisie op te leveren. Met deze warmtevisie wordt duidelijk hoe de wijken in Oosterhout in de toekomst het best (technisch gezien) verwarmd kunnen worden zonder het gebruik van aardgas.

Project:	Gereed:
Warmtevisie Oosterhout	2019
Wijkvisie warmte	2020
Uitvoeringsprogramma	2022

Deze warmtevisie wordt vervolgens uitgewerkt in een visie per wijk. Deze wijkvisies zijn uiterlijk in 2020 voor elke wijk in Oosterhout beschikbaar. Sommige wijken zullen wellicht all electric verwarmd moeten worden, andere wijken kunnen mogelijk aangesloten worden op een warmtenet. De Beemdenbuurt in Oosterhout is momenteel de enige buurt die wordt verwarmd via het Amernet. Afhankelijk van de wijkvisie zullen hier wellicht meer wijken, bijvoorbeeld De Zwaikom, op aangesloten worden.

De wijkvisie wordt vervolgens verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma, een stappenplan, per wijk. Per wijk organiseren we een omgevingsdialoog om de inwoners mee te nemen in de wijkvisie en te laten participeren in de ontwikkelingen. Zo komen we gezamenlijk, met inwoners en andere participanten, tot een breed gedragen uitvoeringsprogramma per wijk. In 2022 moet er voor elke wijk een uitvoeringsprogramma zijn.

2.4. Samenwerking in de regio

Duurzaamheid is bij uitstek een onderwerp dat niet alleen op het gemeentelijk schaalniveau aangevlogen moet worden. Soms is het nodig om krachten te bundelen en er als regio onze schouders onder te zetten. Dat doen we in de volgende samenwerkingsverbanden.

Project:	Gereed:
RES2030	2020
Verduurzaming Amercentrale	2019 en verder

Regionale energiestrategie 2030

Eind mei wordt de Klimaatwet vastgesteld. In deze wet staat dat we in 2030 49% CO₂ reductie moeten behalen. Het Klimaatakkoord (waarschijnlijke vaststelling oktober) geeft de kaders hoe we dit moeten bereiken. Een van deze kaders is de regionale energiestrategie (RES). Alle 33 regio's in Nederland moeten uiterlijk een jaar na de vaststelling van het Klimaatakkoord een RES opleveren. De RES moet inzicht geven waar op land duurzame energie opgewekt kan worden. De opgave voor heel Nederland is 35 TWh. De opgave voor onze regio (grotendeels 1/33 deel) is 2,6 TWh.

In onze regio West-Brabant werken we met 16 gemeentes samen aan de Regionale Energiestrategie (RES). Hierin brengen we kansen in kaart hoe en waar we energie duurzaam kunnen opwekken en welke mogelijkheden er zijn voor het duurzaam verwarmen van onze huizen. Voor de opwekking wordt regio breed gekeken naar de mogelijkheden hiertoe. Beperkingen (waar kan het in ieder geval niet) worden ook in beeld gebracht. Tevens wordt gekeken hoe en wanneer we de omgeving kunnen betrekken bij het opstellen van deze strategie. Gemeente Oosterhout is actief betrokken bij de totstandkoming van de RES2030, zowel bestuurlijk (lid stuurgroep) als ambtelijk (trekker spoor techniek). Begin 2020 moet er een concept strategie gereed zijn.

De gemeenteraden van alle 16 gemeentes stellen de RES2030 vast, samen met Gedeputeerde Staten en het bestuur van het Waterschap. De definitieve RES2030 wordt in 2020 aan het Rijk aangeboden.

Verduurzaming Amernet

Het Amerwarmtenet wordt op dit moment nog met name gevoed met restwarmte van de Amercentrale. Om deze warmte duurzaam te kunnen opwekken, hebben 17 partijen de handen ineen geslagen. In deze samenwerking zijn gemeenten, provincie, (warmte)netbeheerders, woningcorporaties, vertegenwoordigers van afnemers, burgerenergiecoöperaties en tuinders vertegenwoordigd. In verschillende projecten werken zij samen aan een ecologische, economische en sociale verduurzaming van het Amerwarmtenet. We gaan op zoek naar meer decentrale bronnen (geothermie en WKO) die toegevoegd kunnen worden aan dit net zodat er in de toekomst meerdere wijken aangesloten kunnen worden op het warmtenet. De komende jaren zullen we de samenwerking dus intensiveren. De gemeente Oosterhout is een van de partners in het samenwerkingsverband en draagt inhoudelijk en financieel bij.

3. Een duurzame gemeente

Duurzaamheid is een gedeelde verantwoordelijkheid en daarin vervult de gemeente een cruciale rol. We hebben ook de ambitie om onze eigen organisatie te verduurzamen (paragraaf 3.1) en om onze omgeving (inwoners/bedrijven) te helpen hier ook stappen in te zetten (paragraaf 3.2). Hoe we dit doen, staat beschreven in dit hoofdstuk.

3.1. De gemeente Oosterhout: een duurzame organisatie

De focus tot en met 2022 ligt binnen de gemeentelijke organisatie op:

- Duurzaam bouwen en renoveren
- Beleid en uitvoering
- Oosterhout als innovatiegemeente

Duurzaam bouwen en renoveren

- We ontwikkelen een nieuw duurzaam stadhuis. De gemeenteraad heeft in de vergadering van 26 maart 2019 besloten om op het Slotjesveld een nieuw stadhuis te ontwikkelen. Het nieuwe stadhuis wordt gebouwd met duurzame materialen, is minimaal energieneutraal en maakt geen gebruik van fossiele brandstoffen.
- Gemeentelijke accommodaties die nieuw gebouwd worden, krijgen geen gasaansluiting. Bij grootschalige renovatie wordt onderzocht of het gebouw van het gas afgehaald kan worden. Daarnaast worden alle maatregelen genomen om de thermische isolatie van een object te vergroten.
- We passen ledverlichting toe in alle accommodaties.
- We introduceren een gebouw paspoort voor 6 gemeentelijke gebouwen (2021). Welke gebouwen hier het meest geschikt voor zijn wordt nog onderzocht.
- Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed: zie paragraaf 2.2.

Beleid en uitvoering

- We zorgen er voor dat duurzaamheid een integraal uitgangspunt is in alle beleidsplannen en bestuurlijke besluiten. We stimuleren en begeleiden ambtenaren en bestuurders om dit toe te passen in het dagelijks handelen.
- Het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen wordt uitgevoerd. In dit actieplan staan projecten beschreven die bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen in onze gemeente. Zo wordt er gekeken naar de vervanging van scooters door elektrische varianten, maar wordt er ook gekeken naar de sociale aspecten van duurzaamheid.
- We ontwikkelen nieuwe mogelijkheden voor de verwerking van afval. Op het gebied van afvalscheiding doen we het als gemeente al heel goed. Er is echter nog ruimte tot verbetering als het gaat om de verwerking van bepaalde producten (bijvoorbeeld luiers). Deze verbeteringen gaan we in kaart brengen en waar mogelijk uitvoeren.
- In de aanbestedingen voor nieuwe voertuigen wordt standaard gekozen voor een elektrische uitvoering, tenzij dit echt niet anders kan.

Oosterhout als innovatiegemeente

- Elk jaar faciliteren we in de gemeente Oosterhout een innovatieproject. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg van wegen (zonnepanelen fietspad). Per jaar wordt een nieuw innovatief project uitgekozen waar we als gemeente onze medewerking aan verlenen.

3.2. Samen aan de slag

Verschillende actoren (onder andere onze inwoners en bedrijven) spelen een belangrijke rol in het behalen van de gestelde ambities. Hoe betrekken wij deze actoren bij de uitvoering van onze ambities en deze routekaart? En hoe stimuleren wij hen om ook aan de slag te gaan?

Ten eerste is de inhoud van het ambitiesdocument en deze routekaart vooraf gedeeld met enkele belangrijke stakeholders: Thuisvester, Enexis, EnNatuurlijk, VNO-NCW en onze plaatselijke energiecoöperatie ONE. Tijdens individuele gesprekken hebben we gevraagd of zij onze ambities onderschrijven, aanvullingen hebben en vooral of ze bereid zijn om samen te werken aan deze doelstellingen. Alle partners hebben zich bereid verklaard. We gaan het samen doen!

Alle plannen en projecten die in deze routekaart staan worden dan ook samen met onze partners/bedrijven en/of inwoners gerealiseerd in de huidige collegeperiode. Daarnaast werken we intensief samen met:

- Gemeenteraad
- Inwoners
- Vrijwilligers
- Ondernemers
- Het Waterschap
- VNG

Projecten met en voor ondernemers

Er zijn al veel projecten waarin we gezamenlijk optrekken. Denk bijvoorbeeld aan de jaarlijkse duurzaamheidsweek die de gemeente samen organiseert met de Rabobank, theater de Bussel en ONE. We zetten daarnaast in op nieuwe mogelijkheden:

- Onderzoek naar de reststromen van bedrijven in Oosterhout om zo circulair ondernemen te bevorderen en de samenwerking te stimuleren tussen bedrijven die al circulair ondernemen. Oprichten van een platform voor bedrijven die op deze manier informatie (met name over reststromen) kunnen uitwisselen.
- We ontwikkelen samen met ondernemers het duurzaam bedrijventerrein Everdenberg Oost. Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheden om dit het duurzaamste bedrijventerrein van de regio te maken.
- Verder benutten van de besparingskansen vanuit de wet Milieubeheer: pluk laaghangend fruit! In de wet Milieubeheer is geregeld dat bedrijven maatregelen op het gebied van energiebesparing die zich binnen 5 jaar hebben terugverdiend moeten nemen. Dit wordt gecontroleerd door de omgevingsdiensten.
- We willen fietsgebruik stimuleren door uitvoering te geven aan de nieuwe mobiliteitsvisie. Ook stimuleren we het gebruik van deelauto's en elektrisch rijden.
- Tot slot kijken we naar ons openbaar vervoer. Hoewel we hier weinig invloed op hebben, willen we bij aanbestedingen van vervoersystemen het uitgangspunt hanteren dat we de meest duurzame variant selecteren.

Projecten met en voor inwoners

In deze routekaart staan al veel projecten benoemd die we met en voor inwoners uitvoeren. Daarnaast willen we inwoners extra stimuleren om aan de gang te gaan met duurzaamheid. We gaan hiervoor elk jaar het volgende ondernemen:

- We ondersteunen bewoners die innovatieve ideeën hebben voor de opwekking en/of besparing van energie. Of inwoners die ideeën hebben om dit gezamenlijk op te pakken. De ondersteuning vanuit de gemeente kan financieel zijn of inhoudelijk. Per jaar is er ruimte voor 5 innovatieve ideeën waar de gemeente aan mee werkt.

3.3. Informeren, stimuleren en faciliteren

We doen het samen! Dat is onze kernboodschap. Duurzaamheid, en de energietransitie in het bijzonder is, naast alle technische aspecten, voor een groot deel een communicatievraagstuk. Hoe gaan we dit aanpakken?

De communicatie strategie

De communicatie en berichtgeving in de media over het klimaat en de energietransitie is oververhit. We starten daarom met informeren, zodat de betrokkenen alles weer in het juiste perspectief zien. We vertalen de grote opgaven naar wat het betekent voor de inwoners en ondernemers van Oosterhout. Waar mogelijk gaan we het gesprek aan en brengen we de communicatiebehoefte in kaart.

We kiezen voor een positieve framing: deze transitie biedt kansen, het is geen opgave. Je hebt een rol en een stem, het overkomt je niet. We visualiseren resultaten en brengen initiatieven in beeld. Daarbij sluiten we aan bij de belevingswereld van de Oosterhouter en delen we hun eigen verhalen.

Activiteiten

De inzet van communicatie richt zich in 2019 en 2020 op:

- Algemene informatie en doorverwijzing via www.oosterhout.nl/duurzaam
- **Storytelling:** voorbeeldprojecten en succesverhalen delen via sociale media en ambassadeurs;
- **Profilering** energiecoöperatie en bewonersinitiatieven;
- Communicatie **campagne 'Energiebesparing'** i.s.m. ONE;
- Communicatie **campagne Duurzaamheidslening 'Isoleren'**;
- **Campagne duurzame mobiliteit** om zo het fietsgebruik, deelauto's en elektrisch rijden te stimuleren;
- **Duurzaamheidsweek** (programma, organisatie en communicatie);
- Organiseren **ondernemerscongres** (samen met ondernemersverenigingen);
- Jaarlijkse uitreiking van **de Groene Pluim** aan het meest innovatieve/duurzame bedrijf in Oosterhout;
- Projecten updates via de **nieuwsbrief van de gemeenteraad**;
- **Omgevingsdialoog**, bijvoorbeeld via informatieavonden en bewonersbijeenkomsten, rondom het thema 'warmtevisie';
- **Monitoring** van de effecten van onze inspanningen. Daarvoor gebruiken we het monitoringsportaal van het Rijk: de Klimaatmonitor. Met deze gegevens kunnen we de CO₂-uitstoot, het energiegebruik en de opwekking van duurzame energie weergeven. Daarnaast bevat de klimaatmonitor vele honderden onderliggende indicatoren op gemeente-, wijk-, en buurtniveau. Denk bijvoorbeeld aan de trends in geregistreerde zonnepanelen, elektrische voertuigen, windturbines, laadpalen en energielabels van woningen en utiliteitsbouw. De gegevens worden jaarlijks geactualiseerd en weergegeven via een interactief dashboard.

Bijlage 1: Financieel kader Energietransitie

Energietransitie	2019	2020	2021	2022
RES2030	14.000	14.000	14.000	14.000
Warmtevisie	€ 25.000			
Wijkvisie		€ 50.000		
Uitvoeringsprogramma per wijk			€50.000	€ 25.000
Verduurzaming Amernet	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Windturbines A59 inclusief zonneweide	€ 20.000	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Zon op bedrijfsdaken	€ 20.000	€ 25.000	€ 20.000	n.v.t.
Zonnepanelen gemeentelijk vastgoed	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Zonneweides	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Duurzaamheidslening energie opwekking**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Duurzaamheidslening isolatie**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bespaaractie i.s.m. ONE	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Regionaal energieloket	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
POWER Brabant VvE's	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Totaal	€ 119.000	€ 119.000	€ 119.000	€ 74.000

* kosten moeten door project zelf gedragen worden

** Budgetten opgenomen in revolverende fondsen via SvN

Bijlage 2: financieel kader Duurzame gemeente

Duurzame gemeente	2019	2020	2021	2022
Energiebesparing kansen bedrijven Wm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ondernemerscongres (plus uitreiking de Groene Pluim)	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Duurzaam bedrijventerrein Everdenberg-Oost	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Bedrijven onderzoek reststromen	€ 5.000	n.v.t.	€ 5.000	n.v.t.
Duurzaamheid in projecten	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Duurzaam Stadhuis	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Verduurzamen eigen wagenpark	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*	Projectkosten*
Afvalverwerking verduurzamen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€50.000
Innovatiegemeente	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.00
Uitvoeren MVI actieplan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gebouw paspoort	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Stimuleren bedrijven circulair ondernemen	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.00
Informerend, stimuleren en faciliteren inwoners	€10.000	€10.000	€10.000	€10000
Uitvoeren mobiliteitsplan 2018-2022	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aanbesteding duurzaam OV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Mobiliteit gemeentebreed	n.v.t.	€ 10.000	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	€ 45.000	€ 50.000	€ 45.000	€ 100.000